

**פרויקט פריצת הדרכים
הבלתי חוקיות בשטחי C
שמובילה הרשות הפלסטינית**

**כל
הדרכים
מובילות
לרמאללה**

אלול התשפ"ה / ספטמבר 2025

תוכן העניינים:

3. .... סוללים את הדרך למדינה פלסטינית.
4. .... כמו כביש מישראל לאיסלנד - 5,623 ק"מ של דרכים בלתי חוקיות.
6. .... המשמעות האסטרטגית: תשתיות להקמת מדינה.
10. .... השימוש בדרכים כתשתית לפשיעה וטרור.
11. .... דרך ללא מוצא - הכישלון הישראלי באכיפה.
14. .... לחשב מסלול מחדש - המלצות מדיניות.

תנועת רגבים (ע"ר)

תנועה ציבורית לשמירה על אדמות ונכסי הלאום.

התנועה פועלת למניעת השתלטות לא חוקית על אדמות מדינה ולשמירה על כללי מינהל תקין בכל הנוגע למדיניות הקרקעית של מדינת ישראל.

התנועה פועלת במישור הציבורי, הפרלמנטרי והמשפטי, באמצעות פרסום מאמרים, דו"חות ציבוריים, מחקרים ונקיטת הליכים משפטיים.

פעילות זו מתבצעת על מנת לקדם את מטרות התנועה ולהביא להשבת החזון הציבורי למקומו המוביל בקביעת מדיניות היום-יום של מדינת ישראל.

החזון הציבורי, בראייתה של תנועת רגבים, הוא בראש ובראשונה חזון יהודי בוטח ומאמין, אך בד בבד הוא גם חזון אנושי, צודק ומוסרי, שחלק מביטוייו הם הקפדה על טוהר מידות וכללי מינהל תקין.

מיפוי ומחקר: ליאור שמו, קשת בן מובחר

צילומים ומחקר שטח: משה שמואלי, רועי דרוקר

כתיבה: בועז גולדברג, תמר סיקוראל

עריכה: אברהם בנימין

עיצוב גרפי: חמוטל לורנס

הוצאת רגבים

אלול תשפ"ה אוגוסט 2025

סוללים את הדרך למדינה פלסטינית

ב- 15 השנים האחרונות, פועלת הרשות הפלסטינית להשתלטות על שטחי C שהינם בשליטה ישראלית מלאה, וזאת בניגוד מוחלט לחוקי התכנון והבניה ולהסכמי אוסלו. בשנת 2009 השיק ראש הממשלה הפלסטינית דאז, סלאם פיאד, את התכנית להקמת מדינה פלסטינית ביהודה ושומרון, שבירתה מזרח ירושלים. התכנית אסטרטגית ומפורטת, ויוצאת מנקודת הנחה ששטחי A ו-B ביו"ש כבר ברשותם, וכל שנותר הוא לכבוש את שטחי C ולפעול דה-פקטו להקמת המדינה.

כך, מאז ועד היום פועלת הרשות הפלסטינית בסיוע מדינות אירופה וארגונים זרים, לקביעת עובדות בשטח ויצירת מציאות חדשה: הקמת מוסדות מדינה, הקמת קרוב ל 100,000 מבנים בלתי חוקיים בשטחי C, סלילת מעל ל-5,600 ק"מ של דרכים וכבישים והשתלטות על עשרות אלפי דונמים על ידי חקלאות.

פרויקט פריצת הדרכים הבלתי חוקיות בשטחי C על ידי הרשות הפלסטינית מהווה מרכיב מרכזי וקריטי, אם כי לא מוכר ולא מדובר, להפעלתה של התכנית הכוללת להקמת מדינה פלסטינית בלב מדינת ישראל.

תנועת רגבים פועלת קרוב לשני עשורים לבלימת התכנית, בתיעוד, מחקר וניתוח המציאות בשטח, במאבק ציבורי, משפטי ומדיני. מסמך זה מהווה סיכום קצר של מחקר גיאוגרפי מעמיק המתפרש על פני מספר שנים, המלמד כי פריצת הצירים היא נדבך מרכזי במהלך האסטרטגי, שמטרתו יצירת רצף טריטוריאלי פלסטיני עם חיבוריות וקישוריות, תוך ניתוק יישובים ישראליים זה מזה ויצירת רצף פלסטיני מג'נין בצפון השומרון ועד לדרום הר חברון. פריצת הצירים מהווה שלב ראשון בהשתלטות, שאחריו נבנות תשתיות נוספות בניגוד לחוק: רשת מאחזים פלסטיניים בלתי חוקיים, מתחמי שלטון מקומי ושירותים מוניציפליים, לצד מבני דת ובתי ספר

תמונה 1. פריצת צירים בשמורה
ההסכמית

שמטרתם לקבע את הבניה בשטח ולהפוך את מאפייניה מבניה ספורדית, לרשות מקומית הכפופה לרשות הפלסטינית.

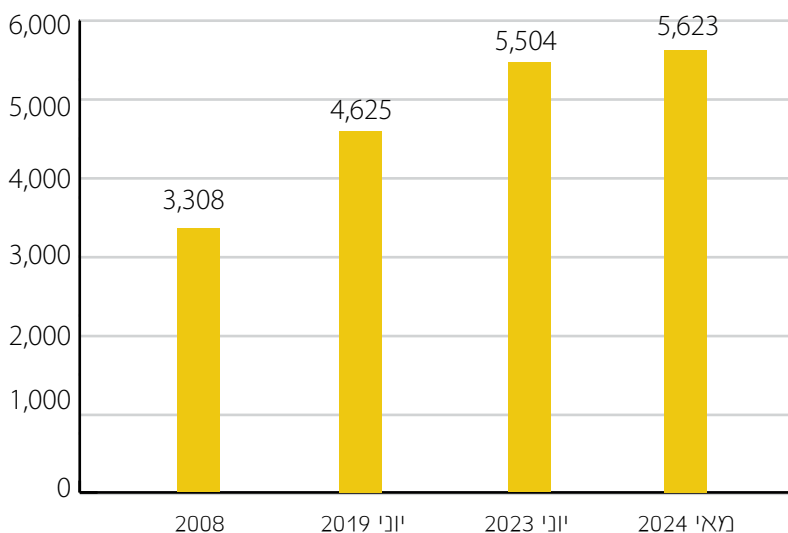
כך מתבצעת השתלטות זוחלת על שטחים נרחבים בשטח בשליטה ישראלית. אך לא פחות חמור מכך, הדרכים הבלתי חוקיות מהוות אמצעי לתנועת עבריינים ומחבלים ללא פיקוח ישראלי, ומהווה סכנה ביטחונית חמורה לאזרחי ישראל ביהודה ושומרון ובתחומי ישראל הקטנה'.

פריצת הצירים מתואמת על ידי הרש"פ בשיטתיות וביסודיות, אך מדינת ישראל לא מטפלת בתופעה באפקטיביות דומה. הצירים הבלתי חוקיים מהווים חולייה קריטית ביצירת הריבונות הפלסטינית בשטחי C, והמענה שניתן לכך אינו מספק.

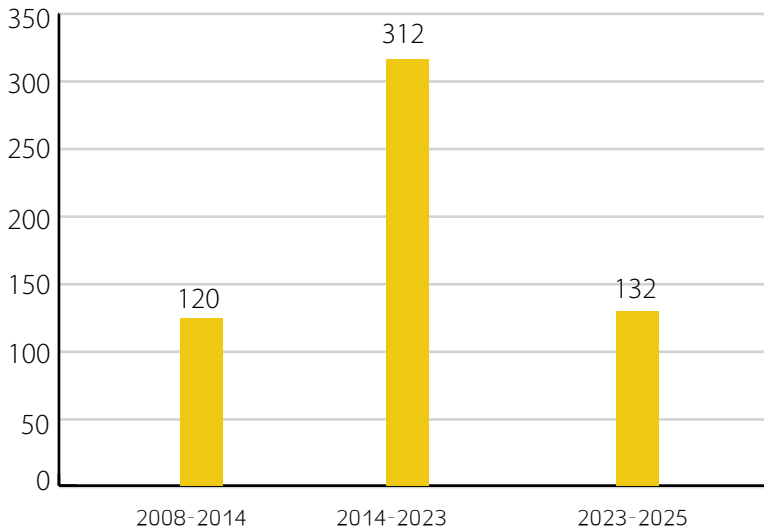
כמו כביש מישראל לאיסלנד - 5,623 ק"מ של דרכים בלתי חוקיות

מחלקת המחקר של תנועת רגבים מיפתה את תצלומי האוויר במערכת מיפוי ממוחשבת. המיפוי הראשוני לניתוח תמונת המצב בשטח נערך בשנת 2008 ובו עלה כי ישנם 3308 ק"מ של דרכים בלתי חוקיות בשטח C ביו"ש. במדידה הבאה שנערכה כעשור לאחר מכן בשנת 2019, נמדדו 4,625 ק"מ, תוספת של 755 ק"מ. במדידה נוספת בשנת 2023 זינקו ההיקפים ל - 5,504 ק"מ, כאשר שיעור הגידול עומד על ממוצע של 312 ק"מ חדשים בשנה; פי 3 לעומת תקופת המדידה הקודמת. הגידול הדרמטי תואם את נתוני הבניה הבלתי חוקית המאסיבית המתוארים בתחקיר "מלחמת ההתשה 2022". בניתוח תצלום האוויר של 2024 נצפתה בלימה של המגמה ונמדדו 119 ק"מ נוספים, סה"כ 5,623 ק"מ של דרכים, כאשר ניתן להניח כי בחודשים שחלפו המספרים המשיכו לצמוח ולהאמיר. כך, במשך 15 שנים היקף הדרכים כמעט הכפיל את עצמו. לשם השוואה, כלל רשת הכבישים הבין־עירוניים במדינת ישראל עומדת על כ־8,000 ק"מ בלבד!

פריצות דרכים בק"מ

דרכים חדשות בק"מ - ממוצע שנתי

רוב הדרכים שנפרצו במסגרת התכנית, אינן שדרוג של דרכים קיימות, אלא פריצות חדשות לגמרי, ושוב, נתוני המחקר תואמים את המראות בשטח: פריצת כבישים רחבים ומשמעותיים, המעידים על גובה התעוזה מהצד הפלסטיני ועל גובה ההפקרות מהצד הישראלי. ברוב המקרים, נקודות המוצא של הדרכים הללו ממוקמות בתוך כפרים בשטחי A ו-B והן מובילות אל עומק המרחב הפתוח בשטחי C. הסלילה מתבצעת באמצעות ציוד הנדסי כבד ובאופן מרוכז ומתואם, ולעיתים בתוך לילה אחד בלבד. באזורים מסוימים נפרצות דרכים שמקבילות לצירי תנועה מרכזיים באיזור, וזאת כדי לעקוף את שליטת צה"ל ולקבל נגישות מהירה לדרכי מילוט, או במטרה לעבור את גדר ההפרדה במרחב קו התפר.

תמונה 2. פריצת ציר מחוץ לכפר דיר קדיס במערב בנימין, צמוד למודיעין עילית וקו התפר

המשמעות האסטרטגית: תשתיות להקמת מדינה

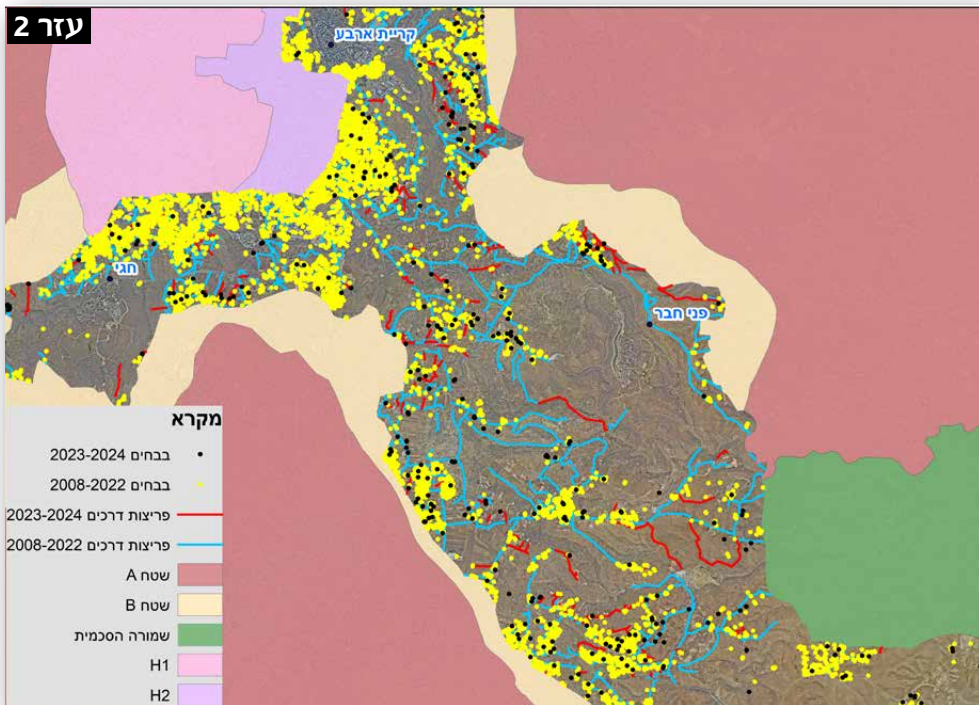
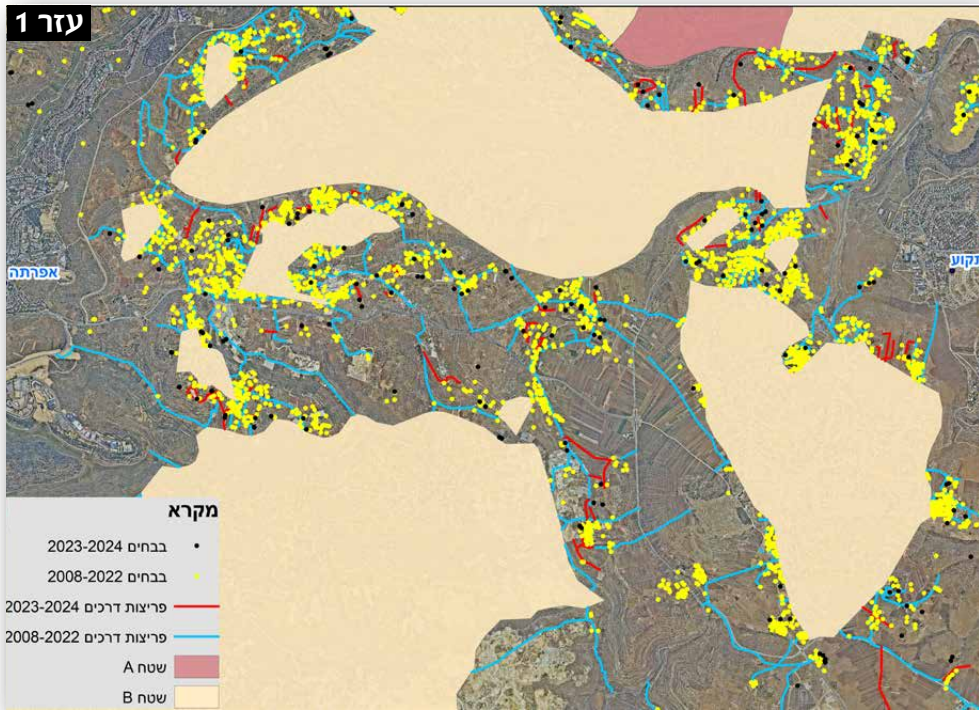
היקפה החריג של התופעה, הן במספרים, הן במהירות והן בתעוזה, מעיד על קיומו של מערך לוגיסטי משומן ומוכוון מלמעלה. עבור הרש"פ, דרך חדשה היא אמצעי לקביעת שליטה בשטח ולריבונות בפועל. עבור מדינת ישראל, כל קילומטר חדש שנפרץ משמעותו אובדן ריבונות וסיכון ביטחוני גובר.

חשוב להדגיש, פריצת הצירים היא רק שלב מקדים להשתלטות רחבה יותר: סביב כל ציר שנשלל נבנית תוך זמן קצר מציאות חדשה בשטח: סביב הצירים החדשים צמות כפטריות אחר הגשם תשתיות מים וחשמל פלסטיניות בלתי חוקיות. "לפתע" צצים בתים חדשים שנבנים בנקודות שליטה אסטרטגיות על הציר, נבנים בתי ספר, מסגדים ומבני ציבור ששרתים אף אחד באמצע שום מקום. הצירים הבלתי חוקיים פורצים דרך לא רק לתנועה לא מבוקרת, אלא להשתלטות רחבה הרבה יותר, שאחריה קשה פי כמה להחזיר את הגלגל לאחור ולבלום את האחיזה הפלסטינית בשטח. למשל, בעזר 1 ניתן לראות מאות מבנים בלתי חוקיים (בצהוב ושחור) סביב הדרכים הבלתי חוקיות שנפרצו (בכחול ואדום), בשטח שממזרח לאפרת וממערב לתקוע. בנוסף, ניתן להבחין בהאצה המשמעותית של סלילת הדרכים החדשות בשנתיים האחרונות.

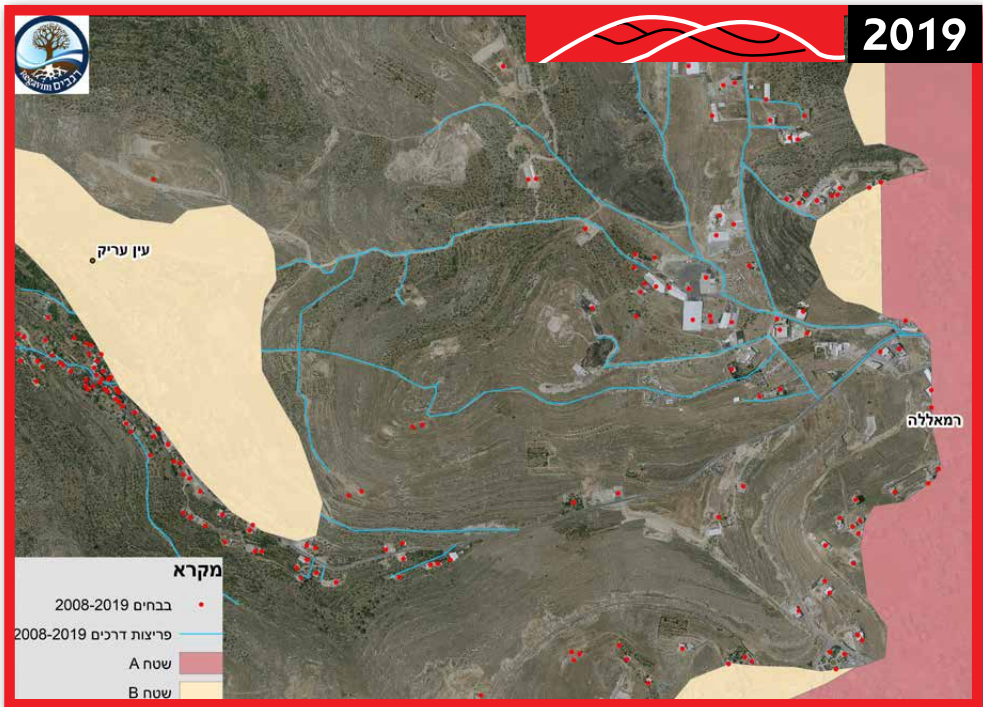
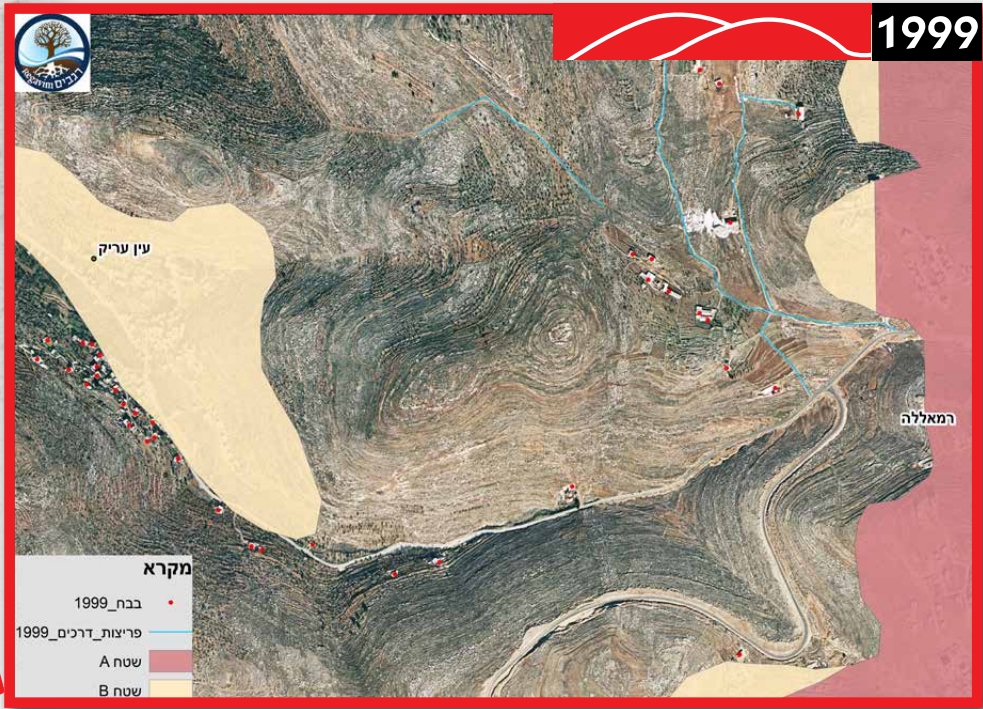
עזר 2 מדגים תהליך דומה סביב הישובים קריית ארבע, בית חגי ופני חבר. ניתן לראות בבירור כי פריצת הצירים מהווה שלב חיוני להשתלטות רחבה יותר על שטחים בצמידות לישובים, צירי תנועה מרכזיים ושטחים פתוחים באופן כללי.

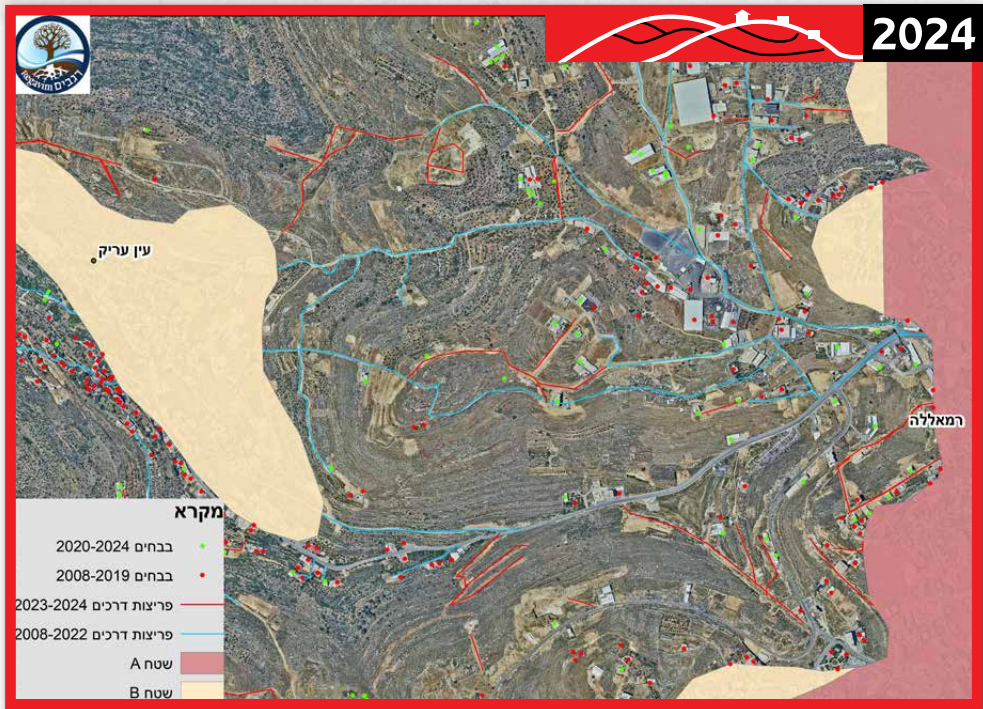

תמונה 3: פריצת ציר סמוך לבית אל

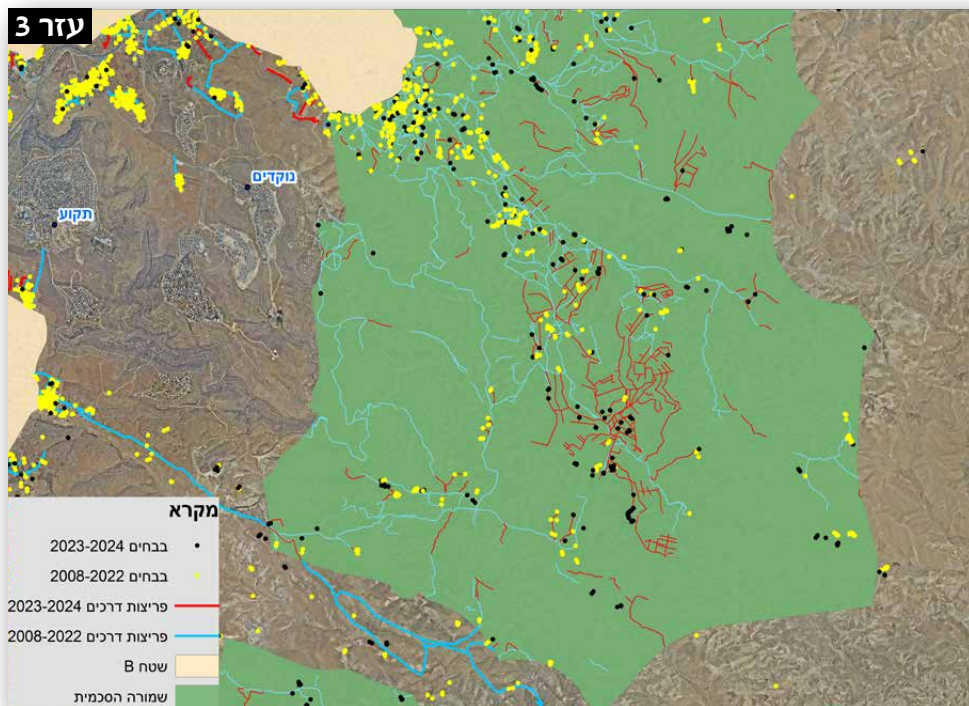

פריצת ציר במערב רמאללה לכיוון עיר-עריק, לאחר מכן הקמת מבנים בשטח.

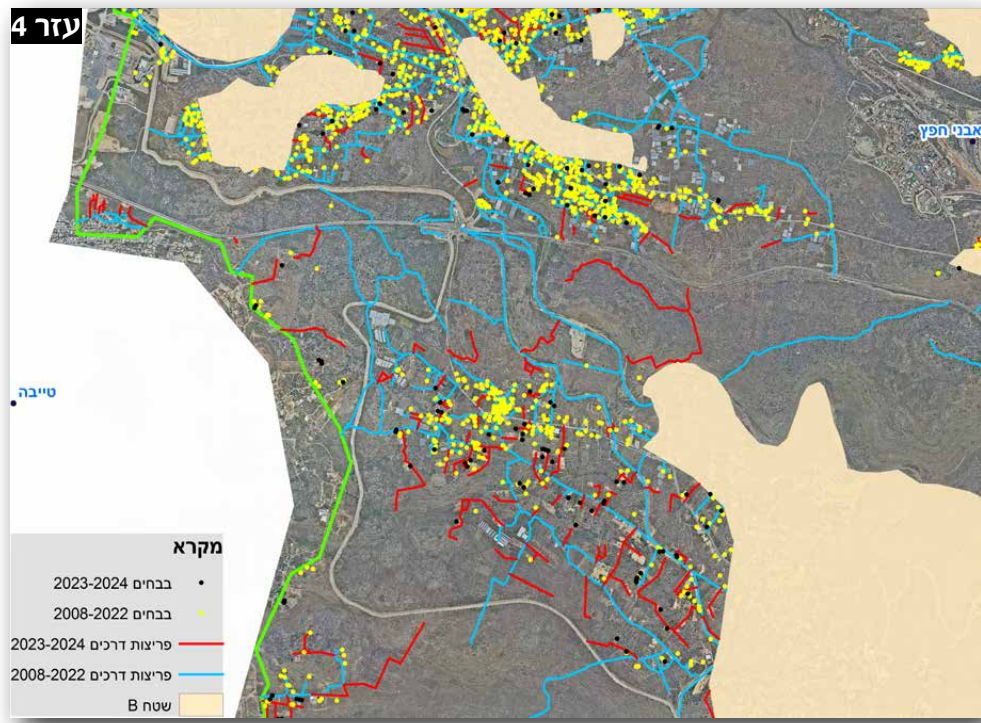
עזר 3 מראה את ההשתלטות המאסיבית שביצעה הרשות הפלסטינית על שטחי השמורה ההסכמית שבמדבר יהודה, ממזרח לגוש עזיון. שטח זה נתון על פי הסכמי אוסלו לשליטה בטחונית ישראלית, ואסור בכל פיתוח ובנייה.

השימוש בדרכים כתשתית לפשיעה וטרור

האיום אינו אסטרטגי בלבד, ובטווח המיידי - מדובר באיום בטחוני וישיר על אזרחי ישראל: הצירים מאפשרים תנועה מהירה ויעילה על צירים פנימיים ללא מחסומים וללא נוכחות כוחות צה"ל ומשטרה. עברייני רכוש פלסטינאים, גנבי רכב, סוחרי אמל"ח וכמובן גם מחבלים שמבצעים פיגועים רצחניים, משתמשים בצירים אלו כדי לנוע בחשאיות וביעילות ולאפשר הגעה מהירה ליושבים ישראלים, ואף להסתגן מעבר לקו התפר וגדר הבטחון. פיגועים רבים בבקעת הירדן ובשומרון התאפשרו בזכות גישה מהירה לדרכים בלתי חוקיות, ואפשרו למחבלים להימלט במהירות ללב הערים הפלסטיניות. לדוגמה, פיגוע הירי לעבר אוטובוס חיילים בשנת 2022 בבקעת הירדן, וכן רצח שלוש בנות משפחת די באפריל 2023 בצומת חמרה, בשניהם המחבלים נמלטו באמצעות כבישים פיראטיים שנפרצו בשטח.

עזר 4 מציג את היקפי פריצות הדרכים בסמיכות לקו התפר, באזור קלקיליה ומחנה הפליטים נור א-שמס, שמהווה בשנים האחרונות כר פורה לטרור. הדרכים והבנייה הבלתי חוקית שבאה בעקבותיהן מבטלת דה-פקטו את קו התפר, שמיועד להיות אזור החיץ למול יהודה ושומרון. בפועל, הכפר טייבה שבתוך הקו הירוק כבר מחובר אל הכפרים שמעברו השני של הקו. יש להניח שבצירים שנפרצו מתקיימת זרימה חופשית ודו כיוונית של שב"חים, אמ"ח ורכוש גנוב מישובי השרון. מכאן, הדרך לתנועת מחבלים ולטרור קצרה.

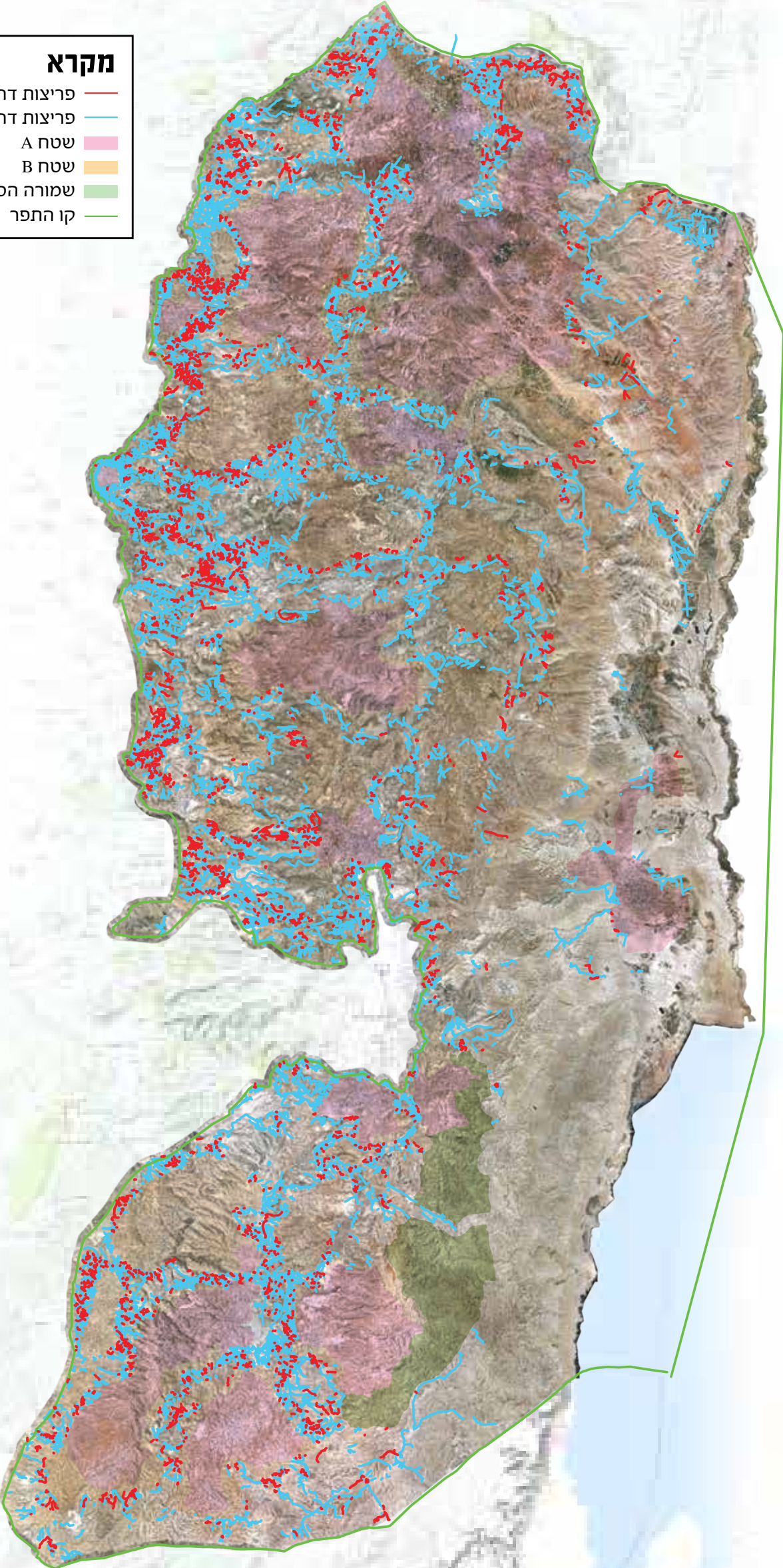

דרך ללא מוצא - הכישלון הישראלי באכיפה

חרף ההיקף החרגי של התופעה והסכנות האסטרטגיות והביטחוניות הכרוכות בה, מדינת ישראל אינה מפעילה כלים אפקטיביים לעצירת פריצות הצירים. גורמי האכיפה פועלים כנגד בנייה בלתי חוקית על פי דירוג מוגדר של סדרי עדיפויות, אך **פריצת דרכים וסלילתן אינן מופיעות כלל ברשימת סדרי העדיפות לאכיפה שמחזיק המינהל האזרחי, המבצע את מדיניות משרד הבטחון**. ברוב המקרים, אין תיעוד מערכתי של הצירים, אין מיפוי עדכני ואין מנגנון מסודר לזיהוי מוקדם או לפעולה מיידית.

גם כאשר זוהתה פעילות של פריצה, כבישה או סלילת ציר בלתי חוקי, היכולת להשבתו מוגבלת ביותר, שכן תוואי הדרך כבר נפרץ, והריסה באמצעות חסימות עפר או חריצת אספלט אינה יעילה לאורך זמן. במקרים רבים, הציר שב לפעול בתוך ימים ספורים. כך, כושלת מדינת ישראל בהתמודדות עם המערכה האסטרטגית שמנהלת מולה הרשות הפלסטינית. אובדן הריבונות והאחיזה בשטח גובר ולצידם הסיכון הביטחוני עולה מדרגה, ללא מענה הולם.

עזר 5 מציג תמונה כוללת של פריצות האזורים בהודו ושומרון. הדרכים המסומנות באבע תכלת נפרצו עד שנת 2019 ואילו הדרכים המסומנות באדום נפרצו בין שנת 2020 לשנת 2024 ומצביעות על העליה הדרמטית בהיקפי הסלילה הבלתי חוקית.

מקרא

פריצות דרכים 2023-2024	—
פריצות דרכים 2008-2019	—
שטח A	—
שטח B	—
שמורה הסכמית	—
קו התפר	—

לחשב מסלול מחדש - המלצות מדיניות

לאור הכישלון המערכתי הקיים בבלימת פריצות הצירים ותפקידן המכריע בהשתלטות הרשות הפלסטינית על שטחי C, ממליצה תנועת רגבים על מתווה מקיף, שיהווה שינוי יסודי בסדרי העדיפויות של מדינת ישראל. במוקד הדרישה: הכרה בפריצות הצירים הפלסטיניות בשטחי C כאיום אסטרטגי שיש להיאבק בו באופן יזום, ממוקד, מהיר ואפקטיבי. רגבים מציעה על החלת מנגנון אכיפה ייחודי לצירים, נפרד מזה של מבנים בלתי חוקיים, שיכלול מנגנון איתור וזיהוי מהיר, צווי סגירה מיידיים ופריסה יעילה של פיקוח ואכיפה בשטח.

עיקרי המדיניות יכללו:

« הכנסת האכיפה כנגד הקמת תשתיות לסדרי העדיפות לאכיפה של המינהל האזרחי, מתוך הבנה כי הן מאפשרות את המשך ההשתלטות ומייצרות את העבירות שנמצאות בהמשך אותה רשימת סדרי עדיפויות.

« החרמה מיידית של כלים הנדסיים הנתפסים או מתועדים בזמן אמת באתרי פריצה וסלילה. « במקרה של עבירה חוזרת, חילוט והלאמת כלים הנדסיים הנתפסים בזמן אמת, ללא צורך בניהול הליך פלילי מלא.

« קנסות מנהליים מוגברים על קבלנים, נהגים ובעלי קרקע המעורבים בפריצה, לצד הגשת כתבי אישום פליליים באירועים חוזרים או חמורים.

« שילוב תחום פריצות הצירים במערכת היעדים הכמותיים של המנהל האזרחי, כך שיכלול מדד חודשי למניעת סלילה, לסגירת דרכים ולהריסתן.

« הקמת יחידת אכיפה ייעודית בתחום התחבורה הבלתי חוקית בשטחי C, שתפעל בשיתוף משרד התחבורה, משטרת ישראל, צה"ל, המנהל האזרחי ונתיבי ישראל.

מכלול הצעדים הללו מבקש לקבע מדיניות לאומית חדשה, הרואה בפריצות הצירים לא רק עבירה תכנונית, אלא איום ביטחוני ואסטרטגי. כל עוד מדינת ישראל נמנעת מלטפל בתופעה באופן מערכתי, היא מוותרת הלכה למעשה על שליטתה בשטחים עצומים בשטחי C, ומאפשרת את חיזוק הריבונות הפלסטינית. אימוץ הפעולות המוצעות יאפשר סיכול עבריינות וטרור בטווח הקצר, ובלימת המזימה האסטרטגית של הרש"פ להקמת מדינה פלסטינית באופן חד צדדי, בטווח הרחוק.

תמונה 4. פריצת צירים בשמורה ההסכמית

תמונה 5. סלילת דרכי עפר בשטח C בסמוך לכפר דיר איסתיא בשומרון

רגבים (ע"ר) • ת.ד 44439 ירושלים 9144302
office@regavim.org • 02-5470022 טל.
'תנועת רגבים' • www.regavim.org. il